

HIRDETÉSENYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények ideintéendők.

Bármentetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 fr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábospétisor egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegű minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitár 4 hasábospétisorért 20 kr.
Hirdelést vagy reclamat magában foglal
újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szerda, Aprilis 25.

82. szám.

Madár-távtalból.

(T). Ravatal készül Berlinben és sötéten, gyászt öltve állja azt körül a német szabadelvűek tábora átérzve a veszteséget, melyet egy ily uralkodó tova költözése felett édes midnyáján érezhetünk; piadal-kapu készül Párisban, mely előtt ujjongva tapsol a reakzio demoni hada, a köztársaság bukását remélvén. És haljon meg az uralkodók egyik legszabaddabb gondolkozásu — nagygyá lenni ígérkezett alakja, és bukják meg ama ismert kormányformának legtöbb szabadságot ígérő faja, visszaeséstől most már nem félhet az emberiség, mert ami meg nem halhat, ami meg nem bukhatik, azaz eszme, az emberiség szabadságának eszméje! Még ha nem virul is mindenütt, ha bár viránya nem diszlik Európa szerte hegyen völgyön egyaránt, mert még nem kelt ki vagy nem műveliték egyenlő szorgalommal, de az elvetett mag sokkal erősebb-csirát hajtott már és sokkal jobban elterjedt, mintsem, hogy azt kiirtani lehetne, ha bár szó sincs arról, hogy már is a felvilágosodottság korszakában élünk!

Csak pirkad, csak hajnalodik! Az ó-kor rövid derűje, a görög szabad bölcselkedés és a római szabad szólás nap-pala után bekövetkezett középkori éjszaka világosodni kezd, az eszmék hajnal csillagai napot hirdetnek, de hogy a nap is megjelent volna már, az csak képzelet. Az emberi elfogultság és előítélet félhomályával küzd még a derengő hajnal, s bár a viláosság szokatlan fényének terjesztőit ma már nem nyuzzák meg elevenen, nem feszítik föl, nem hurezolja maglyára, de éppen oly elkárhozott lelkeknek tartják, mint az eretnekeket tartották az előtt, és szánó mosolylyal tekintenek reá, mint szegény fanatikusra vagy örvöngőre. De annyira már vagyunk hogy nem állítják fel számukra a bitót s a Martinovicsok vérpádnak eltűnt pokoli vérszínét a kelő nap biborának hajnalhasadása váltja fel. Hát nem merem elhinni még a francziákról sem, hogy abso-

lutizmust fogjanak egy első és egy harmadik Napoleon példája után. Igaz ugyan, hogy az előjáték nagyon hasonlít a két előbbihez s hogy a politikai világ ezen előjátékok hasonlatai után itél, de hogy a franczia nemzet ne okult volna s a Napoleon után egy Boulanger-rel hagyja magát lóvá tenni, ez csak még sem hihető el róla.

De hát legyen! Hivják azt egy Boulanger-nek ki a köztársaságnak ismét nyakát szegi, az a szabadság és a felvilágosodás pirkadó hajnala ellen nem fog bizonyítani, hogy az emberiség boldogsága nem kormány formákban keresendő, mert azokban fel nem találandó, és instigust fog adni a kutató észnek, hogy tovább kutasson. A felfedezések korát éljük és az a felfedezés nem csak az anyag terén bir szabadalommal, melyet emberek adnak, hanem a szellem terén is, de azt a szabadalmat Isten adja. És míg az emberi szabadság ephemer, ideig óráig tart s napról-napra ujjabbakkal szárnyaltatik tul, az Isten által adott szabadalom örök, önön magából fejlődik, csak meghamisíthatik, de nem szárnyaltathatik tul soha. Az emberi szabadság eszméje egy és ugyan az világteremtése óta, csak módzatainak találmányai ukak, mint a milynek a vallások is, ágak, melyek leszárthatnak a törzsről, de amely új és új ágak fejlesztésével fogja táplálni magát, amíg el nem éri a nagyságot, melynek árnyékában megpihenhet az egész emberiség.

A Frigyes császár halála, a Boulanger diadala aggaszthatja a jelen nemzedéket, mely e két eseményben a visszatesés tüneteit látja, pedig ez nem egyéb, mint a haladals körforgásának rendez apálya és dagálya, de azért egyre közelünk a nap felé, amelyben a mi országunk léssen eljövendő. Mert minden halál után feltámadás, minden kidölt fa helyén új csemetek következnek ha bár nem abban a pillanatban. A jövő erdejének lombos árnya ott lehet ahol ma pusztaság van, és a pusztaság ahol ma árny van, azért e

tünetek közt ez emberiség egyre halad.

Ezt a jövendőlést meg lehet tenni nagy előre, csak a közel jövőbe nem látunk be. Az emberiség czélja ki van tűzve és ezt el is fogja érni, de a közbe eső fordulatokat, eseményeket nem láthatjuk, mint a hogy nem láthatjuk a völgyeket, de láthatjuk a hegyesucokat. Frigyes meghal, Boulanger talán diktátor lesz (?) és a föld még is mozog! Előre mozog!

A jog és államtud. államvizsgálatok szigorítása. A jog- és államtud. államvizsgálatok részint a jelentkezők átlagos készlettségének gyöngesége, részint a vizsgáló bizottságok enyhe eljárása folytán, nagyon alantas színvonalra süllyedvén le — mint a „Nemzet” írja — a vallás és közoktatásügyi miniszter rendelkezett az iránt, hogy ezen vizsgálatok, melyek az illetőket a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883: I. t. cz. alapján fontos s a közigazgatás menetébe mélyen benyuló hivatalok viselésére jogosítják, addig is, míg a gyakorlati közigazgatási államvizsgálat szabályoztatván, a közigazgatási minőségis jótékony szigorítás az által is létre jöhetne, egyelőre a jog- és államtud. vizsgarendszer általános keretének változatlanul hagyása mellett, a jog- és államtud. államvizsgálatok szigorubbakká tétessenek. E kérdés mikénti megoldására nézve egyébként a miniszter most még nem foglalt állást, hanem felhívta az összes hazai egyetemeket és jogakadémiákat, hogy a tanári karban úgy, mint az államvizsg. bizottságokban e kérdést megfontolás és tanácskozás tárgyává tevéen, véleményüket s folyó tanév végén terjesszék fel.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat második átdolgozott szövege végleges megállapítás végett a földművelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterium palotájában egy szűkebb bizottság által tárgyalás alá vétetett. Alig képzelünk oly törvényt, mely közvetlenebbül érdekelné az ország népének legnagyobb részét, mint a tárgyalás alatti, mert ennek böles megalkotásától függ hazánkban főleg a kisebb mezőgazdaságok felvirágozása, erről pedig a nép jóléte. — Ereztek ezt már a mult november hóban összehívott értekezlet tagok s azért mindegyik vetekedve igyekezett a szerinte legcélszerűbbnek vélt indítványokat megtenni; s a miniszterium

is a maga részéről mindent megtett arra nézve, hogy egy jó törvény alkotásához szükséges összes anyagot összegyűjtse. Tudvalevőleg az első javaslat — mielőtt a miniszter a novemberi nagy értekezletet egybehívta volna — az összes törvényhatóságoknak, közigazdasági előadóknak, gazdasági egyesületeknek, és gazdasági tanintézeteknek, az állatorvosoknak, az orsz. borászati kormánybiztosnak, a gyümölcsészeti és borászati vándortanítónak, — valamennyi ménes-intézeti és erdőigazgatónak, továbbá az állami jóságok és közalapítványi uradalmak igazgatóinak, végül a törvényhatóságok útján az azok által kiszemelt szakértőknek és a különös helyi viszonyoknál fogva meghallgatandóknak vélt községeknek megküldötte. A beérkezett nagy anyagalmaz kivonatossan már a nov. értekezlettel is közöltetett, a mezőgazdasági rendtartásra vonatkozó külföldi törvények ismertetésével együtt. Most ezen adatok az értekezletli jegyzőkönyvekkel együtt egy 265 lapra terjedő nyomtatott füzetbe összeállítván, mint előmunkálatok a jelenleg összehívott bizottsági tagoknak előleges tanulmányozás végett megküldöttek az ujonnan átdolgozott s az elsőtől igen sokban lényegesen különböző törvényjavaslatl együtt.

Külföld.

Oláhország. A pártzrendülés az utóbbi napok sürgönyei szerint lényegesen csilapult s nemsokára teljesen meg fog szünni. A megéjtett vizsgálat kiderítette, hogy a mozgalom nem tisztán agrárius jellegű volt, s nem is parasztoktól eredt, hanem pénzrel bíró egyének által szerveztetett. Sok szétrombolt major, falu és halott volt e szerencsétlen mozgalom eredménye.

Az angol királyné Charlottenburgban. Viktória e hó 24-én délelőtt 8 óra 45 perczkor érkezett Beatrix hercegnő s battenbergi Henrik herceg kíséretében Charlottenburgba, A pálya udvarban Viktoria német császárné, a trónörökös pár, Henrik herceg, a meiningeni nagy herceg s Viktoria, Sophia és Margit főhercegnők, a rutlandi herceg, az angol nagy követ a követség több tagjával, a polgármester s a városi tanács várakoztak a magas vendégre. A császárné, a trónörökös-pár, a királyi ház tagjai csókka és öleléssel üdvözlék a királynét, a ki az indóházról a kastélyig, a nép által a legmelegebb éljenzessel fogadtatott.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A fecskéfészek.

Ragény.

Irta: **Vértési Arnold.**

X.

Az esküvő nem nagy zajjal, nem nagy pompával ment végbe; csak néhány jó barát és rokon volt rá hivatalos. Midőn a pár kocsiából álló kíséret kiindult a Daróczyék udvarából s befordult a falu fő-utczájára, Klotild úgy tett, mintha csodálkozna.

— Azt gondoltam, hogy a kertek alatt fogunk menni, — szolt a mellette ülő Valentinehoz.

Valentine reá tekintett s megjéjt fenyegetőn villogó szeméitől; de nem kérdezett semmit. A vőfély, egy fiatal rokon, ki velők együtt ült a kocsiában, mit sem vett észre, a mult farsangi báloldórú fecsegett s a két hölgynek a virágbokrétaít bámulta.

Mikor a templomnál leszálltak, Valentine sugva, oda hajolt Klotildhoz:

— Mit akartál mondani az elébb?

(Mióta rokonának jegyese lett a nevelőnő azóta tegezte őt.)

— Azt akartam mondani, hogy Viktor szégyenli házasságát — susogá hevesen Klotild. Hanem ekkor oda jöttek mások is. Valentine nem felelt.

Remegve követte tekintetével az esküvő párt, a mint a pap elé léptek. Az ifju menyasszony komorank látszott. Összehuzott sűrű, sötét szemöldökei alól csak néha-néha pillantottak föl félelmes fekete szemei s olyankor a villám czikázásához hasonló fény lobbant föl bennök. A ki így látta e csodálatos varázsló, megdöbbenő fekete szemek pillantását, az megértette, hogyan képesek e szemek megbabonázni egy embert: de a ki csak szemlesütve látta a

menyasszonyt, azon csodálkozott, mi különöset találnak rajta. Sötét, barna arczbőrével, a fehér selyem ruhában némileg hasonlított Klotild most valami mumiához.

A vőlegény sem nagyon tetszetős alakban, jelent ma meg. Szerfölött sápadt volt és sokkal öregebbnek látszott, mint egyébkor. Midőn az eskü formát utánna mondta a papnak, hangja reszketegnek tñnt föl s oly halkank ejtette ki a szavakat, hogy a templomban távolabb állók alig hallhatták.

Vajka Friczi, a ki módot talált rá, hogy a hivatalosok közt lehessen, megrántotta a Csúpor fiskális atilájá szarmját.

— Füresza lakodalom, Dani pajtás.

Az ügyvéd hangosan csavargatja kurtaszürke bajuszát s lesújtó pillantást vet a fiatal emberre, ki szótlan hátrább sompolyodik, hanem magában fölteszi, hogy holnap boszut áll a kaszinóban s csak azért is annál pikánsabb, annál drasztikusabb modorban fogja előadni a mai lakodalom történetét.

Az egész compossessoratus ott fogja már várni holnap, a kaszinó érdemes elnökével Huba Mártonnal élén. Márton bátyánk s a többi meg nem hívott ur most csak a kaszinóból lesik a lakodalmas menet átvonulását.

— Nagyon megvénült az a Viktor — jegyzi meg az egyik.

— De az a négy pej sem tavalyi csikó — jegyzi meg a másik.

— A rudást ismerem. Vén dög. Karancsy Bercezi már régen kimsztrálta az istállójából.

— Az ostorhegyes meg vak.

— Mint a gazdája.

— Igaz; máskép nem vette volna el azt a tizenhöz éves leányt.

— Nézzétek csak, milyen szomorun ünnek egymás mellett.

— Hát az alter egoja hol van?

— A vice-urtság?

— Csak vice-férj ne legyen belőle.

Kaczagnak rajta mindnyáján. Huba Márton bátyánk a hasát fogja s ósz szakálla reng belé, ugy nevet. Ő vele is valami ilyenféle történet huszonnyolcz évvel ezelőtt, hanem mióta a leányai felnöttek, az asszonynak is megjött az esze, az ispánt is rajtakapták valami szénalopáson s elkergették. Huba Márton bátyánk ilyen fényes satisfactió után most már jókedvűen nevet a más ember baján.

Az alatt végig nézik a kocsikat s nem lelik a németet egyikben sem.

— Csuda, hogy nem hozta el Viktor a lakodalomára, — szolt egy középső kis ember, aki szegről végről atyafia Viktornak s amalfogva kétszeresen neheziet, hogy őt kifelejtették a lakodalomból.

— Nem is érti az ember, hogy micsoda viszonyban áll Viktor ezzel a pöffeszkedő jöttmenttel, — szolt egy compossessor.

— Hüim, hátha a fia? — jegyzi meg fontos arcczal valaki a leghátulsók közül.

Arra aztán mind visszafordulnak s újra ki-tör az általános kacagás.

— Eltaláltad, Bardi! Akkor tizenhárom éves korában gyereke lett volna már Viktornak.

A valaki kissé szégyenkezve elkotródik az abaktól s a kis középső ember veszi át újra a szót.

— Már hogy mi köti össze ezt a két embert, nem tudom, de valaminek kell lenni. Hiszen az a német néha ugy viseli magát, mintha ő lenne az ur s Viktor meghunyászkodók. Nekem Ignác beszélt, az a korhely gazember, a ki azelőtt kaszinószolga volt itt nálunk s most inas Viktornál.

— Hahó! halljuk, mit beszélt! — kiabáltak az érdemes kaszinó-tagok s minden felől körülölgötték a középső kis urat.

— Hát tudjátok, hogy ez az Ignác érti a német szót s hallgatóni szokott; azért csap-

tuk el innen is a fülelő gazembert. Hát mondom ez a semmirevaló a minap hallja, hogy Waldemar vagy mi a nyavalya annak a németnek a neve, ugyancsak hangosan beszél az úrral. A német el akart menni a szolgálatból, azt mondja Ignác. Már másszor is akarta azt tenni, de Viktor mindig ugy könyörgött neki, hogy utóljára nagy kegyesen mégis megmarad.

— Majd kérem én! — szolt közbe büszke méltósággal Huba Márton bátyánk. — Velem nem paczkáznék senki fia. Én elkergettem az ispánomat.

Hamiskás mosoly játszadozott a körülálló ajkain. Mindenki tudta, hogyan kergette el Huba Márton bátyánk az ispánját. Csak husz évvel később, mint óhajtotta volna.

— Hát mondom, megint a miatt volt a szóváltás, — folytatta a középső kis ur. — Az a sehonnai Ignác nem hallotta az elejét, későn érkezett, hanem azt hallotta, hogy Viktor megint nagyon könyörgött a németnek, hogy méltóztassék maradni s valahogy könyörgés közben azt is kitalálta ejteni a száján, hogy haláttalan. No arra az a Waldemar föluggrott mint a tigris. Ignác azt hitte, hogy mindjárt széttépi az urat. De csak az abroszt rántotta le minden tányérostól, poharastól a dühös vadállat.

Az egész kaszinóbeli társaság szörnyűkődve tekintett az elbeszélőre.

— Ugy, ugy, — erősíté az. A nagy eső-römpölésre Ignác beszaladt az ebédőbe s ott lát mindent összetörve a földön. Viktor ilve maradt a széken, a fiatal ember az asztal mellett állt; mindketten halálsápadtak voltak. Hanem Viktor az inasra néz s azt mondja neki: „Kissé ügyetlen voltam s lerántottam az abroszt. Ignác, szedje össze a cserepeket.” — Tudjátok ez is olyan különös szokása neki, magázza az inasát

(Folyt. köv.)

A nyári szinkör helye.

Ugy látszik, ez még most sines meghatózva, a mint a „Debr. Ellenőr“ 78. számban megjelent terveléséből látom Szikszay bácsinak. E szerint bátorodom én is ez ügyben már regóta táplált tervemet kinyilatkoztatni, s így hiszem, hogy ez mindkét a leg helyesebb (ámbar ezt mindenki hiszi a magáérol), annál is inkább, minthogy olesóság, ezélszerűség és központi helyzeténél fogva, a legtöbb előnyt nyújt, bátran állíthatom mint egyedül.

Az eddigi helyek legnagyobb részben a város különböző végpontjaira terveztették, u. m. a vasúti népkert, Széchenyi utca végén a vásártér, a Péterfia utca vége; van egy pár terv mely már inkább a központban mozog, ilyen, hogy a Czegléd és Csapó utcai házak közötti kertekből sajátították ki a széleket; ez nem épen rossz, de ezek privát vagyont képezvén, valószínűleg drága lenne; a Szikszay bácsi terve, hogy az a város istálló helyére építtessék, a tervbe vett királyi tábla épülete miatt eljuttatandó, de megkár is volna egy értékes utcai frontu telket elfoglalni.

Ezen két utolsó tervhez különben igen közel jár az enyém s mintegy a kettő között van, igen sok előnyökkel, ez pedig abból áll, hogy a jelenlegi színház telek, mely Czegléd utca a Frid háztól a kapitányi hivatalig terjed, ilyen szélességben, vagy ha a közbeeső telkek egyenletlensége többet mutatna is, Csapó utcára vágassák ki, ez annál könnyebben kivihető, mert a Csapó utcai telek úgy is a városé, a közbe eső pár beszögellő kert részlet pedig oly ügybarátok vagyonát képezik, kik azt a közjóért bizonyára hajlandók feláldozni, az így az épületektől megtisztított telkek, a Csapó utcára szintén mint Czegléd utcán van, csinos rácsoszáttal korlátozható, vagy pedig, hogy némileg jövedelmezhető legyen, ottan lehetne egy keskeny épületet húzni boltoknak, 2-3 kapu bejáratot hagyva rajta, — ezen elég szép nagy telek még idővel a hozzá sajátítandó közbeeső kertekkel mindég nagyobbítható lesz, és a város központján egy — sőt azt lehet mondani egyedüli pormentes parkot képezne, — s hogy ilyenre épen Debreczenben nagy szükség van senki sem tagadhatja, sőt létesülését mindenki óhajta, mert alig van város, mely közterekben oly szegény legyen mint Debreczen és a népkert és az erdő a város végpontján vannak, a Collegium előtti kisserü emlék kert a városban más jellegű, hogy az közkert lehessen, ezzel kész is vagyunk, s ez az oka, hogy a piaci aszfalt járda az egyedüli sétány, mely bizony ha széttekintünk az odatúluló legkülönbözőbb elemek között, kevés üdülést nyújthat.

A már jelzett „színház térre“ óhajtanám a szinkört is építtetni, még pedig úgy hogy az amphitheatráliter a mostani színház háta megé helyeztetnék oly formán hogy a mostani színpad annak is színpadát képezné, a következő fontos okok miatt:

- 1) A szinkör a város központjában egy nagy park közepén lenne, pormentes tiszta levegőn, mindenki által könnyen megközelíthető helyen.
- 2) A mostani színpad díszleteit nem kellene rongálni költséges ide-oda szállítások által, a távolabb valahol felállítandó szinkörbe, melyet akár utközben akár ott helyben csak egyszeri nyári zápor is tönkre tenne.
- 3) Miatán csak nézőtér kellene építeni, a színpad díszleteivel ugyanis megvolna, — az építkezés jelentékenyen kevesebbe kerülne.
- 4) A színeszek előtt sokkal fontosabb a

7-8 hónapból álló téli saison, tehát mindenki a téli színház közelében igyekszik lakást venni, — mily terhes volna azokra nézve is, ha valahol távol levő szinkörbe kellene fát radniok, vagy pedig kocsira költsékeznők, s ruháikat oda és vissza a nagy porban és nyári hőségben szállíttatni. — míg ha szinkör itt a város közepén marad, ők is egy helybeli évi lakásokat bérelhetnek.

5) Ha a „színházter“ ily formán léte sülné, azoknak kiknek háza ezen tért határolná meg kellene engedni, sőt szépítési szem pontból kötelezni, hogy házaik ezen térre néző részét rendes utcai fronttal lássák el, mi által ezen tér oly szép lenne, hogy kicsiben a budapesti „Erzsébetter“-nek felelne meg.

6) Ily czélszerű vállalatot látva a közönség, nem bizalmatlankodnék részvényekbe fektetni pénzt, mert ezen a helyen — de csak is ezen és csak is így kiállítva — biztosan megtalálná számadást.

7) Ugy is tervbe van véve, hogy a Czegléd utcai járda is vagy aszfaltírozatik, vagy oly cement burkolatot nyer, mint a Casino előtt van, ez tehát a piaci aszfaltnak folytatását képezné a színházig és annak kertjéig, ott a legkellemesebb sétat és üdülő hely lenne, hol délutánoként vagy este sétátér-zenét is lehetne rendezni a pormentes árnyékos hűvös sétányokon, esetleg ott zártkörű mulatságot vagy zenét lehet rendezni, minthogy a Csapó és Czegléd utcától könnyen elzárható.

8) A költségek némi fedezésére szolgálhat azon boltsor jövedelme, mely Csapó utcáról képezné a frontot, továbbá bármely jövevű kávé vagy cukrász által a parkban, — valamint csinos kis kioszk bérjövödelme, — valamint ottan néha a könnyű elzárhatóság miatt könnyen eszközölhető belépti díjak mellett zártkörű mulatság.

Lehetne még igen sok okot e terv mellett felhozni, de ez is elég, hogy be legyen bizonyítva, hogy Debreczenben egy szinkör csak úgy állítható ki olesón és csak akkor jövedelmez, ha az a „színházter“- a téli színház háttérét képezi.

Valamely másik tervben olvastam ez ellen felhozni az esetleges tüzveszélyt, persze mert azon terv a színház háttérét csaknem a mostani állapotban hagyta volna, — hanem ha az a fentjelzett modorban szabadá tett színházterem épül, legkisebb aggodalom sem lehet az iránt, sőt állíthatom, az eshetőség még inkább ki lenne zárva, mint most, mert jelenleg a csizmadia szín és Csapó utcai frontot képező háza maga egy tüzfészek, s most a Csapó utca felől a színház alig közelíthető meg lovas szekeres fecskendővel, a középkerítésen lévő kis kapu át. Az új terv szerint pedig ez mind nem léteznék és messze körül szabad tér határolná a színházat, megközelíthetőségét pedig, mégis beállhatóság szerencsétlenség esetén, de megkülönböztetve a közlekedés fenntartása céljából volna két nagy kapu Csapó utcáról is. Ha azonban, mitől Isten óvjon, még is tüzveszély állana be, azt ezen nyári szinkör semmi esetre sem idézné elő, sem pedig elő nem mozdítaná, mert abban dohányozni úgy sem volna szabad, vagy csak kellő tüzendő szabályok szigorú megtartása mellett, a színpadon pedig világítás is alig kellene, mert az ily nyári előadások csaknem még világosan folynak le, mert Junius és Julius hónapokban este fél kilenczkor is elég világos van és a nyári szinkörökben az előadást este 6, fél 7 órakor szokták kezdeni. Továbbá előny volna még előadások alkalmával, hogy a színpad háttér, mely akkor a közönséggel

szembe esnék, épen északra fekvődvén, az folytonosan árnyékban volna, s azon csekély részatos napsugarat este 5 óra körül a magas Frid ház épen fel fogja, később pedig az utána növe fák és előadás közben beállott hirtelen rossz idő esetén a közönség a téli színházba átmenve, az előadás folytatható lenne. A nyári szinkört lovaknak és akrobatáknak való circussal kombinációba hozni, mint teljesen ösz szemem illőt figyelmen kívül hagyom, a circust magára kell hagyni, esetről esetre majd csinál az magának helyet, állandósítani ezt, már épen a szinkör miatt sem lehetne, azon 10-15 előadásra pedig 2-3 évben egyszer miat eddig, úgy ezután is eligazodik a circus tulajdonos, — és ennek már valóban a városnak kívül a helye. Nem tudom, ha vajjon az ily felszólalások jutnak e az intéző körök tudomására, vagy ha igen, mert az hírlapi lag történt, vajjon nem egyenesen halva született gyerekeké?

Pedig valóban ezen terv meghiusulását a közönség, a színészet és a város szépítészeti érdekében ószintén sajnálnám.

Résztint minden eshetőségre való készenlét miatt, részint mert különben is szükség, hogy a színháznak magának legyen kutja, s mert ez a kert locsolás végett is szükséges, egy vagy két kut volna czélszerűen elhelyezendő a parkban, s miután a színházhoz a legközelebbi ivó vízü kut a piacon van, mondanom sem kell mily áldás lenne az az ottani közönségre, ha friss ivó vizet kapna, minek kivitele a mostani kutfurás modor mellett gyorsan, biztosan és olesón ki vihető.

Ez esetben városunk kellő közepén, egy oly szép helylyel dícselkedhetnék, melynek előállítás, kivált részvények útján a városnak alig kerülne valamibe, — és bármely más város által irigyelhető lenne. Adja Isten, hogy már jövő ilyenkor megnyitható legyen, színészeink találjanak városban otthon, közönségünk pedig városa közepén egy szép üdülő helyet.

A Fröbel gyermekkert Egy-let közgyűlése.

Ezen egylet egyike városunk ama nagyszámú intézményeinek, melyeket a társadalom és város együttes erővel tartanak fent részint nevelési és tanítási, részint emberbaráti czélból, s a Fröbel gyermekkert Egylet épen a szerencsésebbek közé tartozik, mely ha nem is épen gyors, de mégis kielégítő gyarapodást mutathat fel, főként a múlt évről, melyben a város megérdemelt segélyét egy évi elvonás után ujjal visszanyerte.

A közönség támogatása is növekedőben; valamint az is figyelemre méltó, örvedetes mozzanat, hogy egyre szaporodnak azon szülők, kik belátva az Egylet működésének hasznosságát, áldásos voltát a kisgyermek nevelésére, mind nagyobb számmal adják be az egylet kertjébe, főként a nyári hónapokban gyermekeiket. Valóban örvedenünk kell ezen előhaladás, mely azt hisszük — olyan fokot ért el — hogy azon túl már visszaesés nem, csak tovább fejlődés következhet. Mind ebben részük van a választmány buzgó, munkás tagjainak, de első sorban a tevékeny elnökek, Varga Dalmy Teréz úrnőnek, ki fáradozásai növekvő eredményére megelégedéssel tekinthet.

A közgyűlés lefolyása következő volt. Varga Ferenc-zné s Dalmy Teréz úrnő üdvözlőlvén a megjelent tagokat, a gyűlést megnyitja s felkéri Fábrián L. Mór alelnök urat az évi jelentés telovlására.

az első kötet megjelenésének minden izgalmat; a nedves korrekturák csomagszámra érkeztek, tele sajtóhibákkal; ezeket javítottam, expedáltam a nyomdába, kaptam újra revíziót . . . végre a nyomdával való harez véget ért s kötetem ott pompázott a kirakatomban . . .

Massol ur irodája kinyitlt s kilépett az ajtón X. akadémikus, a kit a kiadó hajlongva kísért le. Vajh' viszem-e én valaha ennyire?

Massol ur jóakarátulag, majdnem atyai lag int, hogy lépjek be szobájába. Még le is ültet.

— Megkapta levelünket?
— Meg, Massol ur.
— Egy verskötet, mely egy hónap alatt elfogy . . . Köztünk legyen mondva, nem értem a dolgot.

Ez nem volt nagyon hízelgő rám nézve.
— Igen különös dolog az, a mi az ön könyvével történik. Veszik, de nem beszélnek róla. Ezt először tapasztalom könyvkia dói pályámon.

S nevetett, úgy, hogy gömbölyü hasa is mozgott bele.
Elhatároztuk, hogy a „f e s k é k“ et azonnal újabb ötszáz példányban kiadjuk. Nehány nap múlva már láttam is kedves kötetemet a kirakatokban, ezzel a hízelgő felirattal: Második kiadás.

Kétségtelen, voltam már „valaki.“ Massol megjegyzése mindazonáltal kissé megzavart. Senki se beszél a könyvemről, mintha senki se olvasta volna, kivéve, a kiknek elküldöttem, sőt még ezek se.

De mit törődöm ezzel? Tény, hogy A fecskéket eladták, s akkor kétségtelen, hogy vannak akik megvették. Mi kell még egyéb? Különböztet a kötet csupa szenvedélyes szerelmi verseket tartalmaz . . . Bizonyos, hogy az asszonyok kapkodták el . . . oh, az asszonyok.

A jelentés örömmel említi föl, hogy a múlt év minden tekintetben kedvezőbb volt a megelőző évnél, melyben a városot hosszabb idő óta élvezett segély megvonatott s a járványos betegségek miatt az egyleti kert két hónapra bezaratott. A múlt évben a nemes város segélyezését ujjal folyóvá tette s a kert egész éven át folytathatta működését. — A feljártó növények összes száma 435 volt, kik után 810 frt. 25 kr. díj szedtetett be. Legtöbben jártak fel június és okt. 46-46 an, s legkevesebben februárban: 20-an.

Szép emelkedés észlelhető a legutóbbi 6 év alatt befizetett tandíjaknál, a mennyiben 1882 ben befolyt 587 frt 25 kr. s a múlt évben már 810 frt 25 kr.

Fontos mozzanat volt a múlt évben az is, hogy a választmány megkezdte a növényeknek mérsékelt díj mellett való fölvetését. — A szokásban lévő iskolai ünnepély decz. 23-an tartatott meg a gyermekkert helyiségében nagyszámú közönség jelenlétében. Ez az iskolai ünnepély egyuttal karácsonyi ünnepély is volt, s a karácsonyi farszteléshez pénzügyi adományokkal és ajándék tárgyakkal számosan járultak. Az adományozók közül különösen kiemeli a jelentés Kaszanyiczky Endre urat és nejét, kik kis leányuk, néhai Veronka emlékére 100 frtos alapítványt tettek azon kijelentéssel, — hogy annak kamatai minden évben karácsonyi felszerelésre fordítsanak.

Az egylet alaptökeje az által is gyarapodott, hogy az elnök, Varga Ferenc-zné 50 frttal alapító taggá lett. Ugyancsak az alaptöke gyarapítására tartatott egy táncvizsgálommal egybekötött tombola estély, mely összesen 300 frt tiszta hasznot hozott.

Különböző adományokból pedig 85 frt folyt be. — A vagyon múlt évi állapota következő volt:

Alapítványi tőkék . . .	1775 frt.
gyűjtött tőke	3793 „ 69 kr.
Kaszanyiczki alap	100 „ 70 „
1887. évi fölösleg	332 „ 75 „
összesen: 6002 „ 14 „	

A múlt évi vagyon-növekedés az 1886. évihez képest 553 frt. 45 kr.

Ezen jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

A számvizsgálók: Kövy Lajos és Szücs Kálmán jelentése alapján M á r t o n Imre pénztárnok, valamint a választmány is a számadás alul felmentetett s ez évi számvizsgálókul fölkértek: B ü d y K á l m á n, Kövy Lajos és Szücs Kálmán.

Az 1888 évi költségvetés szerint a szükséglet 1420.-, a fedezet pedig 1620 frtban állapítottat meg s így 200 forint felesleg helyezettik kilátásba.

Elhatározatott, hogy a városos az újból megszavazott 300 frt segélyért köszönő irat intéztessek s ezzel együtt a múlt évi számadás is betérjesztessék.

Balogh Zsigmond titkári állásáról lemondván, helyébe ideiglenesen, a legközelebbi tisztújításig Dr. B a k o s Imre ügyvéd választatott meg egyhangulag.

Az alapszabályok 34 §-a, mely a közgyűlés határozat képességét 30 tag jelenlétét teszi függővé, akként módosítottat, hogy az érvényes határozat hozatalhoz a tagok számának 1/8 része szükséges.

Miatán a jegyzőkönyv hitelesítésére Geréb y Fölőpné és Dóczy Gedeon felkértetk, s Dóczy Gedeon a választmány és az elnök buzgó működéséért a tagok nevében köszönetét fejezte ki, a közgyűlés véget ért.

S e gondolat úgy belém fészkelte magát, hogy már magam előtt láttam a gazdag városrészek elökelő hölgyeit, a mint este kezükben az én könyvemmel szenderednek el s álmodnak virágnylásról és hajnalhasadásról.

Az első sikertől neki buzdulva, valósgos lázzal fogtam a munkához. Egymásután elődták a drámáimat az Odéonban, a Gymnaseban, a Comédie Française-ben . . . Az évek multak, keresett szerző lettem, s a fecskéket, ez ifjúkori batoratlan kísérletet, régen elfelejtém.

Ekkor fájdalom csapás sújtott. Elvesztém kedves jó nagyatyámat. Szép csendesen elszenderedett örökre, tőlünk áldva és szeretve élete utolsó perczéig. Egyike volt azoknak a ritka embereknek, a kikből az önzés teljesen hiányzott, s a ki semmi fáradságtól nem riadt vissza, ha arról volt szó, hogy szeretteinek örömet okozzon. Szelid és finom lélek, aki mindig csak másokra gondolt, s busás jutalomnak tart egy mosolyt, és a kinek legnagyobb boldogsága, ha másokat boldoggá tehet.

Sohase felejttem el a fájdalmat, melyet éreztem, mikor egy hónappal halála után lakosztályába hatoltunk. Lábujhegyen mentünk be és suttogva beszélünk. Mintha még ott feküdt volna elfüggönyözött nagy ágyában, ott ült volna karos borszékeben . . . Az újinas hirtelen kétfelé esapta a nehéz függönyöket. A külső világosság egyszerre beragyogta a szobát s vele betódult a friss levegő és az utczák zaja. A halál utat engedett az életnek.

S az étellel bevonultak kegyetlen követelése. A drága elhunyt lakását bérbe kellett adni. Ki kellett hordani a butorokat, kiüríteni a szekrényeket, helyet kell csinálni az ismeretlennek, a ki lakni jött oda.

Megkezdttük a kirakodást a szekrények-

Az első kiadás.*)

Tisztelt uram!
Van szerencsénk tudomására hozni, hogy A fecskéek című kötetének első kiadása teljesen elfogyott s annak szüksége merült fel, hogy új kiadást rendezzünk sajtó alá.
Legyen szives könyvkereskedésünkben megjelenni, hogy e tárgyban meggyezésre jussunk.
Fogadják stb.
Massol testvérek, kiadók.

Mikor ezt a levelet megkaptam, — beszélte nekünk a minapában Didier Henry, a hírneves drámaíró, azt hittem, hogy meghalok örömben és meglepetésben.

A fecskéek első kiadása elfogyott! Első munkám egy kötet vers; Huszonkét éves voltam egy lelkét se ismertem Párisban, könyvemről egyetlenegy tárca se jelent meg . . . S ez a váratlan, valószínűtlen eredmény egy hónap műve volt.

Ez tehát bátran sikernek tekinthető. Valóban tehetség volnék? Tehát mégis megértenek kortársaim, a kiket annyit rágalmaztam, s mint nyárspolgárokat megvettem, mert azt hittem, hogy minden poétát forradalmárnak tartanak.

Most már nem fogok megállani . . . az első kötet után következik a második . . . képzeletben már dolgoztam is rajta . . . Aztán a színházra vetem magamat, mely egy csapásra a csillagok közé, a dicsőség tetőpontjára emel . . . Hát a regény mit vétett? Mért ne próbálkoznám meg a regénynevel is? Elmém forrt, mint a katlan, melynek jól alája fütöttek. Agyamban a husz éves kor örült ábrándjai egymást kergették . . . újra, meg újra átolvastam a kedves levelet. Föl s alá rohantam szobámban s hadonáztam, mint a bolond.

* A „Budapesti Hírlap“-ból.

— Pénz ponti pénztá fel József, taláta.

— Az Annak ideje kezdve től zottság tan tendő lovas kozások s i gármester tek azokba Sárváry G. mérnök; a huszárezred Ferencz örn intendáns.

— A hadügymin rancsnoksá kop utasít lapítottak amelyek osztálytör keret lov pavillon nie ke tudvalevől házi orszá terület jel mint legal 31 kat, ha egyházmagán tu tik. Tehát építést m titani. Ol hogy min kaszárnya képez. A mérsékelt tus alkab börtön ép a követke letes mag alantas t emeletes, összes ird helyettes ügyeleti kentesek kedők és szoba és mára. — gál a f még két számu le négy leg gényeség egy legé számará. Tizenkét vai szám egy egyad dők be. — az utász —, külö lovak s műhely. mára. F lovagló börtön markot és vivő Tehát épület szuságá így 16

ből, s a mi t csak b szekré ott k nagy vágat gyors nek, „ tek“ nem l egész lan k ket o

ket, r dők, r öreg rist, Láttá Didie vesz gyant kán, Tizen most. Mass hozza

atya tett feok gyel embe legá

pillá

Napi hírek.

— **Pénztárvizsgálat.** Hajdúvármegye központi pénztárait ma megvizsgálta gr. Dégenfeld József főispán s azokat rendbenlévőknek találta.

— **Az új huszárszárnyak Debreczenben.** Annak idején említettük, hogy e hó 9 dikétől kezdve több mint egy hétig vegyes bizottság tanácskozott a városházánál az építendő lovassági laktanyák ügyében. A tanácskozások Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklété alatt folytak s részt vettek azokban a város részéről: Laky Lajos, Sárvári Gyula, Balogh Mihály, Kende Állami mérnök; a katonaság részéről pedig Cerlian huszárezredes, Krausz alezredes, Viesneker Ferencz őrnagy, genie director és Sperber Péter intendáns. E tárgyalásokon a honvédelmi- és hadügyminiszternek, valamint a VII. hadtest parancsnokságának a korábbi tervezésekre vonatkozó utasításai és észrevételei alapján megállapították azon elvek, szabályok és formák, amelyek szerint az egy ezredtörzs, két osztályos tábori század és egy pótkeret lovasság beszállásolásra elegendő pavillon rendszerű laktanyának épülnie kell. — E laktanya helyétől tudvalevőleg a csapóutcai sorompónál a hadházi országút baloldalán lévő homok talajú terület jelöltetett ki és lón elfogadva, mint legalkalmasabb. A szükséges tér körülbelül 31 kat. hold, s az egy harmadrészben az ev. ref. egyházi majorásági földjét képezi; a többi pedig magán tulajdon s sertéshizlalóknak használtatik. Tehát a városnak, mely a kaszárnyák építését magára vállalta, ezeket ki kell sajátítani. Olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja, hogy minő és hány épületből fog állani ez a kaszárnya telep, mely egy egész város részét képezi. Az épületek alapformáinul kizárólag mérsékeltlen kinyújtott ronalitokkal a hosszú traktus alkalmazása fogadtatott el. Egyedül a börtön épület lesz horog alakú. A telep épületei a következők lesznek: Egy tiszti lak, egy emeletes magas, elzárt udvarral, 2 százados és 6 alantass tiszti lakásul. Egy altiszti lakás, egy emeletes. Egy törzs épület, egy emeletes; az összes iroda helyiségek, tiszti étkező egy tiszti helyettes lakása, legénységi őrszoba, tiszti ügyeleti szoba, pénztár, a legénység és önkéntesek összes iskola helyiségei, a gyöngyök és önkéntesek szobái, orvosi rendelő szoba és tűzoltószerek raktára számára. — Ezen épület kapu bejárója szolgál a főközlekedésnek. — A homlokzaton még két kijárást terveztek a 2. és 3., a 4. és 5. számú legénységi épület között. Lesz továbbá négy legénységi lak, 1—1 század és az utazók, egy legénységi lak egy század és a pótkeret számára. Mind a hat legénységi lak 1 emeletes Tizenkét istálló épület egy egy félszázad lovai számára, melyek mellett hat istállóban egy egy alantass tiszti lovai, hat istállóban a századosok igáslovai számára állások rendezendők be. Külön istállók épülnek a századosok; az utazó szakaszok és osztály kúrtós lovai —, külön a nehéz beteg, —, külön a gyanus lovak számára. Továbbá egy patkoló kovács műhely, két félter a századosok szekerei számára. Három nagy — és egy kisebb fedett lovagló iskola. Hét nyitott lovagló tér. Egy börtön épület földszintes, külön udvarral. Két markotányos és legénységi étkező, egy tornász és vívó épület. Egy kocsin és egy pótraktár. Tehát nem kevesebb mint 36 kisebb-nagyobb épület van tervezve a területre, melynek hosszúsága 600, szélessége pedig 250 méter s így 168,000 m² méter. A lovassági gyakorló-

helyül a sámsoni ut mellett e célra kiszakított 400 holdnyi legelő szolgálna; elemi-harcszerű és nagy távolságra lövőtér a nagy-erdei meglévő katonai lövőtér lesz. Ezen kívül a laktanya el lesz látva műszaki gyakorló-, nyitott lovagló- és két tornaterrel. A gázvilágítás az épületekbe bevezetett; a befűtést a városi eszközölteti, a berendezés költségei azonban a katonai kincstárt terhelik. A legénységi laképületek a telek utcai vonalától beebb épülnek s előttük kertek létesítetnek. — A laktanyák használatáért a kincstár tekintélyes összegű évi haszonbért fog a városnak fizetni. A tanácskozáson a város képviselői azon ohajtásukat fejezték ki, hogy a várost terhelő fenttartási munkák meghatározott évi általános összegért a beszállásolt csapat által eszközöltessenek, melyre nézve egyezségnek kell létrejönni. Ugyanezen tárgyaláson a katonai kórház a katonaság képviselői által szabvány szerű csapatkórháznak elfogadtatott, ugy azonban, ha a kaszárnyák építésével egyidejűleg az a követelményeknek megfelelően ki fog bővítetni és átalakítani. A kibővítés a déli oldalon történik, ezért a „Bégány“ csapászék le fog romboltatni.

— **Gyászír.** Péter Gábor városi hivatalnokot ismét súlyos családi gyász érte, nővére Péter Mária hosszas szenvedés után 30 éves korában ma éjjel elhunyt; temetése holnap 26 án délután 3 órakor a n. csapó utca 319 sz. házánál tartandó rövid szertartás után megy végbe. Béke poraira!

— **Városi földék bérbeadása.** Ma több, a várostól távol fekvő városi föld haszonbérletére hirdett árverés léti volna megtartandó. De csupán a nagy-álmuzgi 1073 holdas birtokért ígért Klein Gyula az eddigi 4866 forint évi haszonbérlet többet, vagyis 4871 frtot. Ellenben a kis-álmuzgi, elepi 3 1/2 nyilas és az árokréti birtokért, valamint a köcslyszögi u. n. pipagödörökért az eddigi bérösszegnél kevesebbet ígértek, minél fogva a tanács nagyon valószínűleg új árverést fog ezen földekre hirdetni. A Nagy-Álmuzg haszonbérlete 1888. nov 1 től számított 5 évre szól.

— **Ölcősi fűrdő szegények számára.** A nagymélt. m. kir. Belügyminisztériummal f. évi márt. 6. á. 6802 sz. a. kelt körrendelettel folytatán közhírá téették, hogy a halli gyógyfürdők használatánál fizetési kedvezményeknek ezen célból Linzben székelt alsó-ausztriai orsz. bizottsághoz a szükséges engedélyért előzetesen tartoznak folyamodni. Debreczen 1888 április 19.

— **Az ártyéki kut** furásánál tegnap már 416 méter mélységet értek el tömör, fővenyűvel ksvért agyaggal.

— **A haldokló császár környezete.** Char-lottenburgból írják: „Tulnyomóan a magasabb körökhez tartozó hölgyek naponként kétszer jelennek meg a palota előtt, hol óráhosszat várakoznak. A palota előtti esendő megfelel a császári szobákban uralkodó némaságnak. Minthogy a palota udvara ki van köveztve, a császári és más féle kocsi balról, a kertbe mennek, hogy a legcsekélyebb zaj se hatolhasson be a császári szobába. A betegszoba ablakai le vannak függönyözve, de azért elég világosak arra, hogy imi és olvasni lehessen. A császár ágynálálál Viktória császárné, ki sok hónapi ágyalás közben eltanulta kitalálni a császár kívánatait és gondolatait. A beteg ránez valamire, s rögtön megtörténi, a mit óhajtat. A császárnak jól esik, ha mindent a császárné nyújt oda neki, mindent úgy nyújt oda neki, a mint ő szereti s a szenvedő császár kétségbeeséssel, vagy a császárné kezének, karjának megsimogatásával fejezi ki köszönetét. „Hogy fogom én ezt meghálálhatni?“ — „Ti az én kedvenceim vagyatok“ — ha nem vesznek el a kis papirszettek, mikre ily s ehhez hasonló mondatokat jegyez a császár, fontos adatokat fognak nyújtani a császár betegségének történetéhez s meg fogják ismertetni mely érzését s a boldogságot, melyet szűk családi körében élvezett s remélhetőleg még tovább is fog élvezni. A fiatal hercegnők oly mértékben gondoskodnak atyjukról, amint ő minden gondolatát, minden tettét a ház feje és disze felé irányítja. — Ha a császárné megigazítja a beteg párnáját, úgy tetszik ennek, miatha csak azért aludnék el jól s ha egy poharat, egy könyvet, egy darab papirost, egy virágot nyújt neki, minden megszépül előtte.

— **A rajtavestett hamis kártyajátékos.*** Szombaton nagy népszerűsítet volt a III. ker. rendőrkapitányság előtt. A ki látta, mindenki oda sietett, minthogy pedig vásáros szombat volt, annál többen látták s annál többen szaladtak oda. Így lett nagygyűlé a tömeg, mely egy újságíró figyelmét legkevésbé kerülhette el. Egy uriasan öltözött embert taszigáltak itt be a bérkocsiba. Mert vonakodott abba beülni, azt magyarázván szóval, kézzel és lábbal, hogy ő ártatlan s tiltakozik a személyes szabadság megsértése és egyéni becsületének compromittálása ellen. Ezt az urat akkor egy kihallgatásról akarta elvezetni a rendőség, mely kihallgatásra előzetesen felmerült gyanuok alapján lett megidézve, mint csalo és hamis kártyás. — A gyanuok — bár a léprekerült tagadásban volt — a kihallgatásnál igazaknak kezdtek mutatkozni, ezért nem volt a rendőség hajlandó az itt lakó, de helybeli illetőségű urat szabadlábraállítani. Vasárnap megint folytatódott a kihallgatás és vizsgálat, tanuk is hivatalváltván meg. Ekkor a rendőrkapitányság által eszközölt elfogatás jogosultnak derült ki, tényálladékok jövének napvilágra és szükségessé is, no hogy újabb és több áldozat kerüljön épen a vásár tartama alatt a hamis kártyák ügyes, rafinírozott forgatójának kezei közé. Rendőrségünk tehát ismét jól viselte magát egy schlagent, egy valószínű rendőri schlagent csinálván.

— **Ölcősi utazás Budapestre.** A m. á. v. helybeli városi menetjegy irodája (Katz Jakabnál teletki utca sarkán) áldozó esütörtökön az az Május hó 10-én társas kirándulást rendez Budapestre, mely kirándulásban résztvevők II. és III. osztályon 50 % kedvezményben részesülnek. A résztvevni számadékok felkeretnek a fentnevezett irodában a m. é. l. o. b. b. jelentkezzenek.

— **Schwarz Lázár,** magán zalog ükletéről szóló hirdménye, mai mellékletünkön található.

— **Elvesztett kulcsok.** Tegnap három aczél karikára fűzött kulcs elveszett. A szives megtaláló azokat a szerkesztőségünknek átadni legyen kegyes.

— **Biharmegyei hírek.** A nagyváradi pénzügyintézetek elhatározták, hogy a kamatlábat 4 és fél százalékra szállítják le. — Elítelt gyújtogató. Rendkívül elrettentő példát adott hétfőn a nvrádi kir. törvényszék bünyfnyító ügyosztálya a gyújtogatónak. Hat évi fegyházra ítélte el Holubán Stefán p. szöllősi lakost, azért mert Retek Istvánnak egy boglya szénáját felgyújtotta. Az ítéletbe az ügyész és a vádolt belesyugottak. — Nem engedélyezett gyógyszer. Horváth István margittai lakos, okleveles gyógyszerész folyamodott a belügyminiszterhez, hogy engedje meg neki Szalacson egy főök gyógyszerárt felállítani. A belügyminiszter azonban nem vélte teljesíthetőnek a kérelmet, a mit egy Bihar megye alispánjához intézett leiratában azzal indokolt, hogy Szalacson nincsen gyakorló orvos. — A n. v. á. d. i. közúti vasutársaság vagyona 296,065 frt 33 kr, a nyereség maradvány pedig 120 frt 91 kr.

— **Érdekes történet.** A „Szegedi Híradó“ írja: Szép asszony volt a bankár ur neje; szép, de nagyon csapodár. E miatt nagy fűfűjása támadt a bankár urnak s őrmestert játszott volna Othello szerepét, csak tudta volna, mi jözezimen.

Ez is akadt. A Ludmilla szobaleány, a kit ő megvásárolt, hogy kéme legyen neje nél, sugva jelentette, hogy a bankárné tegnap sajátkezőleg adott levelet a postára. Rózsaszínű volt, illatos volt: ergo szerelmes levél. Csak azt kellene megtudni, kinek szólott?

— Majd megtudom! — gondolta a bankár és vakmerő gondolattal támadt agyvelejtében. Meghívta valamennyi fiatal ösmerősét egy kis barátságos vacsorára. A vendégek között majd ott lesz az is, a kinek neje a levelet írta és minthogy az ilyen leveleket az ifjak rendszerint magukkal szolták hurczolni, könnyű lesz a levelet kézhez keríteni.

Előbb azonban felhúztatt a fővárosba, fölkereste ott a legkirchezebb tolvajlembujok egyikét s így szolt a jelenlevő hosszújúakhoz: — Uraim, gentlemanek, tolvajok és betörők! Meghívom önök közül a legügyesebbeket egy kis murira. Lesz szabad utazás, el-tartás és szabad lopás. Csak azt kötüm ki magamnak, hogy ha levelet találnak férfiven-dég zsebében, azt nekem adják át. A többi a maguké: Tetszik?

Hogyne tetszett volna! Az estély nagy fényel tartatott meg, több „fővárosi“ vendég is jelen volt, a kik éjjel után lassanként eltűntek.

Ugy egy óra felé valakinek eszébe jutott, hogy kártyázni kellene egy sort. Az indítványt örömmel fogadták és az urak bementek a kártyaszobába... Akkor vették észre, hogy mindenkinek hiányzik a tárczája. A bankár tökéletesen meg lehetett elégedve a bércnceivel: az ő tárczáját is ellopták...

Ugy tett, mintha keresésére indulna. Lement dolgozó szobájába, ahol a banda fejé várta öt 12 darab tárczával.

A bankár ránezett. — Mit akar? Én csak egy tárczát kívánok. Azt, a melyben levél van.

— Mind a tizenkettőben van! — szólott rendíthetetlen flegmával a zsebmetszők főnöke.

A bankár lázas izgatottsággal vette elő a leveleket, hogy rátaláljon neje kézírására...

Különös véletlen! Mind a tizenkét szerelmes levelet az ő neje írta!

S z i n h á z .

A T é k o z l ő tegnapelőtti előadása azért birt különösebb érdekességgel, mert Valentin a körünkben időzött T a k á c s Mihály operaünekést néhány operai részlet előadására megnyerte.

Nagy számú és elegáns közönség gyűlt össze a szép hangverseny meghallgatására. A vendég hanganyagáról, és énekművészetéről már megirtunk, hogy az minden tekintetben figyelmet keltő. Takács ur gyönyörű erős, csengő bariton felett rendelkezik s a „Traubadour“-ból előadott nagy áriáját faleingető tapsvihár kísérte, s

nem kevésbé nagy hatást keltett, mikor „Rigoletto“-ból K o p á c s y Juliska kisasszonnyal duettet énekel. Szintársulatunk e fiatal énekesnője újból bebizonyította, hogy szép tehetséggel van megáldva, s ha tulzott dícséretetk által nem engedi magát elkápráztatni szorgalommal, igyekezettel elsőrendű énekművésznő lehet. Sokat kell tanulnia, hogy kellemes-szengő hangja felett uralkodni tudjon, hosszú szinpadí gyakorlatra van szüksége, hogy jó színésznő lehessen. A hangverseny egyik piceet V a l e n t i n töltötte be, ki erőteljes szép hangon énekel egy részletet a „S á b a kir á l y n ő“-ból. Egész előadásán meglátszott a lelkesedés, hogy operai éneken érzi magát igazán otthonosnak. Zajosan megapsolták.

Ugy halljuk, hogy jövőre egy pár-könyvű operával is kísérletet tesz a társulat s e tervnek csak örvendeni tudunk. Tegnap szégyenteljesen üres ház előtt „H a m l e t“ került szinre. Alig voltak többen a nézőtérben mint 20—25-en. Pedig az előadás elég kielégítő volt. — M o l n á r László a czimszeremben sok hatásos részletet protócaált, s egész alakításán meglátszott, hogy szorgalommal tanulmányozta nehéz szerepét. Gratulálunk örvendetes haladásához az igaz, valódi művészet utján. Szép sikert ért el B é k é s s y kisasszony is mint Ophelia.

A karszemélyzet jutalomjátékára ismételen felhívjuk a közönség figyelmét. Szinre kerül „F a l u r o s s a“, Tóth Ede elpusztíthatatlan jó népsziműve. Olyan előadás lesz ez, melynek különlegessége igen nagy mértékben képes felkeltetni az érdeklődést. Mint már említettük, az összes főszerepek kardalok kezében lesznek, de azért bátran remélhetünk olyan egybevágó és kielégítő előadást, minő a vidék másod és harmadrangú társulataitól látható. Különösen alkalmas és képes ily előadásra a férfiak személyzete. A kisebb és legkisebb szerepeket, a népséget és katonaságot az összes elsőrangú tagok játszák. Valentin, Mándoki, Molnár László, Rónászeki, Vedres, Hadai, ugy szinte a nők: Lásziné, V. Margó Czézia, Békési, Rónászekiné, Kaczer Nina, Ellinger, Kopácsi Juliska nagy kedvvel jelennek meg a karpróbaikon, a miket ok igen mulatságosnak találunk. — Ilyen mulatságos lesz az egész előadás is. De eltekintve ettől, megérdemli a karszemélyzet, a névtelen vitezek csapatja, melynek minden nap énekelni, játszani kell egész éven át, hogy a közönség annak fáradozásait, szorgalmát egy jutalomjáték alkalmával kellően méltányolja. E jutalomjáték pénteken tartatik meg.

DEBRECZENI SZINHÁZ

Holnap, 1888. április 26 án, itt először:

Jó Pölöp.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Csiky G.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Eladó kosok.

15 drb. 2—3 éves eladó fésűs kos május végéig gypjában meglátható **Esz-tárban Szunyogh Szabolcsnál.**

A tavasi és nyári szükséglet fedezésére ajánlom

legfinomabb oliva-gépolajból legf. Skinolaj, gőzmotorok, cséplőgépek, nyomdászati és keringőgépek részére,

1 a Olasz és belga kocsikenőcs, legf. lámpaolaj Salon és amerikai petroleum, zsákok, ponyvák, takarók, kékkő sthiből álló válogatott raktáramat.

Kraus Károly J.

Budapest, Dorottya-utca 6.

Eladó

70 db. hizott ökor. Értekezhetni SZABÓ LAJOS

FIAI cégégnél Debreczenben.

Ugyanott vetni való csiraképes ó-tengeri is kapható.

ből, s kegyelettel vettünk kezünkbe mindent, a mi az elhunyt emlékeztetett. Egyszerre csak barátaim egyike meglepve fölkiált s egy szekrényre mutat, melyet éppen most nyitott ki.

Oda nézek, s mit látok? Oh drága, jó nagyatyus: a szekrény tele volt a fecskék föl-vágtatlan példányaival. Ott volt az egész oly gyorsan elkakodott első kiadása a könyvek, melyet vettek, de melyről nem beszéltek — mint Massol mondá. Elhiszem, hogy nem beszéltek róla. Nagypapa vette meg az egész első kiadást. Ő volt az megfoghatatlan közönség, az a sok előkelő hölgy, a kiket olyan szépen elképzeltem.

Meghatottan vettem kezembe a köteteket, melyekre a legtávolabb eső könyvkereskedők bolygege volt ráütvé. Megjelent előttem az öreg ur, amint összevissza kóborolja egész Párist, hogy megvehesse kis unokája könyvét. Láttam, a mint belép a boltba, büszkén kéri Didier Henry A fecskék című könyvét, megvesz két-három példányt (sohase többet, hogy gyanut ne keltsen) s ravasz mosolylyal az ajkán, haza viszi, hol gondosan elcsukja... Tizenöt éven át megörizte titkát. S mintha most is előttem állana, azon a napon, melyen Massol levelet megkaptam, a mint így szolt hozzám: „Boldog vagy, kicsikém? Helyes, ez a fő!“

Az voltam, boldog voltam, kedves nagyatyám! Azóta életemnek egyetlen sikere se tett oly boldoggá, mint az a hír, hogy A fecskék első kiadása elfogyott. Gyöngéd fi-gyelmed ébresztett arra a tudatra, hogy az emberi szív legbecesebb, legfelségesebb legáldáshozóbb tulajdonsága: a jóság.

Didier befejezte. Egy könyv rezgett szem-pilláin. Jacques Normand.

* Ezen újdonság lapunk megelőző számából tördelési nehézség miatt maradt ki.

és tudomásul

y Lajos és

án Mártón

álassmány is

ez évi szám-

K á l m á n,

zerint a szük-

220 frtban áll-

tesleg he-

szroshoz az u-

lyért köszönő

a mult évi

ári állásáról

n, a legköze-

Imre ügyvéd

, mely a köz

tag jelenlé-

módosított,

atalhoz a ta-

hitelesítésére

Gedeon fel-

álasztmány és

tagok nevében

lés véget ért.

szkolte magát,

a gazdag vá-

nt este kezük-

ednak el s ál-

hasadásról.

ulva, valósa-

gymásután

an, a Gym-

ben... Az

lettem, s A

an kísérletet,

ajtott. Elvesz-

ép csöndesen

ldva és sze-

lyike volt azok

ébol az önzés

ni fáradságtól

szó, hogy sze-

lid és finom

gondol, s bu-

ot, és a kinek

otkat boldoggá

almat, melyet

alála után lak-

gyen mentünk

antha még ott

agy ágyában.

n... Az új

ehéz függönyö-

re beragyogta

selevegő és az

lett az életnek

egyetlen köve-

át bérbe kel-

butorokat, ki-

kell csinálni

a oda.

s a szekrények-

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik miszerint a város tulajdonát képező nagyterdei vendégház, a fürdőházzal és gőzfürdővel s az ezekkel tartozó alkatrészekkel, az úgy nevezett Dobospavillon felszerelésével együtt 4332 forint kikiáltási ár mellett a folyó 1888. évi november 1-től 6 évre 1894. évi október 31-ig; továbbá a Sámsoni községi Nagy-Csapszék, a sámsoni közbirtokossággal közös italmérési és ételadási joggal együtt 1889. évi január 1-től 3 évre

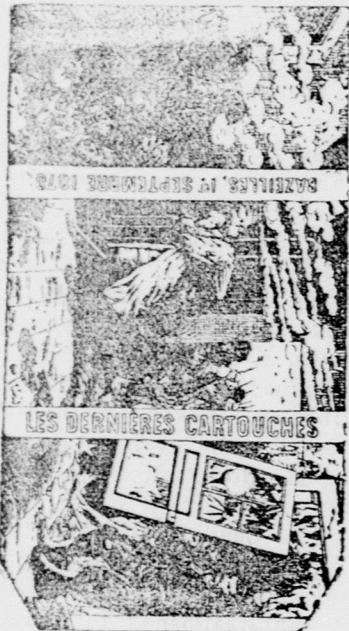
1891. Deczember 31-ig és végre a savós gúti csapszék, a hozzá tartozó 11 1/2 hold szántó, s illetve kaszálló s legelő földdel együtt 1889. évi Január 1-től 3 évre 1891. évi deczember 31-ig terjedő időre, a városház nagy termében, folyó 1888. évi május hó 23-ik napján d. e. 10 órakor nyilvános árverésen, a város számvévi hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni kívánók azzal értesítettek, hogy a kikiáltási árak 10%-kát bánatpénzül, az árverelő bizottság kezelihez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1888. April 19.

A városi tanács.

Mely cigarettapapír a legjobb?

Ezen minden cigarettázóra nézve nagyon fontos kérdés már a kétségtelenebb módon bebizonyult.

Nem üres reklám, hanem elsőrendű tudományos szemelvények által összehasonlított vegyelmezések alapján a forgalomban előforduló jobb minőségű cigarettapapírok között a

„Les dernières Cartouches“

Braunstein Frères gyárából.

Páris, 65. Boulevard Exelmans,

mint jóval könnyebb és legjobb cigarettapapír elismertett. Mivel ez már többi közt Dr. Pohl tanár által a bécsi vegytani egyetemen, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegykísérleti állomás főnöke által megállapított 1887. jul. hóban Dr. Soyka Hygiéniai-tanár által a prágai egyetemen egészségügyi szempontból újabb összehasonlító vegyelmezést a lehető legfényesebb eredmény koronázta emennyiben a „Les dernières Cartouches“ cigarettapapír 28-74%-al könnyebb és hogy a dohányfüsthez 28-77%-al kevesebb idegen alkatrészt tartalmaz, mint a többi vegyelmezett papír. VALÓDI csak azon papír, melynek ettiquettejé mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli.

A gyár cigarettapapírjainak és cigarettahüvelyjeinek nagyban elárúsítása végett

Braunstein Frères

saját üzég alatt Bécsben, I. k. Schottenring 25 sz. a. raktárt nyitott, továbbá kapható minden nagyobb ilyenmű cikket árusító kereskedőknél

WEISZ DÁVID

szobafestő, mázoló és tapetirozó Debreczenben.

Nagy-uj-utca, özv. Luxné házában.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek becses tudomásra juttatni, miszerint 20 év óta fennálló

SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ

és tapetirozó üzletemet

a jelen tavaszi időnyre a világvárosokban divatozó mintákkal dusan ellátva: ajánlom szolgáltatást minden üzletkörümbé vágó megrendelések gyors, jutányos, izéles és szolid elkészítésére.

Fent jelzett lakásomon a minták megtekintése bármely órában a t. közönség rendelkezésére áll.

Az eddig irányomban mutatott bizalmat megköszönve: kérem abban engem továbbra is részesíteni.

Teljes tisztelettel

Weisz Dávid,

szobafestő.

BIZTOS KERESLET!

Minden szorgalmas egyén, töké nélkül naponta 5-10 forintig kereshet te j sen tisztességes úton, egy jövedelmező képviselőség átvétele által. Mint mellékereset is alkalmas bárkinek. Ügynökök a birodalom minden város- és helységében magas jutalék mellett vétetnek fel. Ajánlatok „La Confidentia“ keresked. irodának Budapestben, czímzendők.

Budapest 1885. N.-Palánkán 1887. London 1887. Nagydísz oklevél. Aranyérem. Díszoklevél.

Csik József

első szerelm ment és víz hatlan mész-gyár.

BEOCSBAN.

Központi iroda és raktár: Budapest, V. k., Rudolf-rakpart 8. szám.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszet,

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

Árjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Köcskemét 1872. Ujvidék 1875. Szeged 1878. Ezüst érem. Arany érem. Erdem-érem. Triest 1882. Arany érem.

92.
420. szám.

„ISTVAN“ gőzmalom

készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapestben tartott általános magyar malomgyűlésen megápitott s 1887. évi június 1 én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

100 kg	
A. Asztali dara nagyszemű	16.-
B. Szinte közepszerű	15.-
0 Királyliszt	15.20
1. Lángliszt	14.60
2. Montliszt	14.20
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	13.60
4. " 2-od rendű	13.-
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	12.20
6. szinte 2-od	11.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső	10.80
8. " 2-od	10.-
8 1/2 " Barna " 1-ső	9.20
8 3/4 " " 2-od. á 70 kg.	7.80
9. Lábliszt " á 70 kg.	6.40
10. Veres liszt " á 50 kg.	—
11. Finom korpa zsákkal	50 " 3.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kg.	3.-

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-től engedmény a fennmeltt egyezmény folytán szintén beszűntetett.

Debreczen, 1888. Február 24.

FEHÉR MIKLÓS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezérügynöke és több kiváló gazd. gépgyár képviselője. Budapest, üllői ut 25. sz., Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, tűzveszélyt elhárító szikrafogóval ellátott és faszén, vagy szalmatűzésre berendezett

6, 8 és 10 lóerejű locomobilokat,

melyeknél a nagy tűzszekrény folytán anyagban nagy megtakarítás eredményeztetik; az ugyanazon gyárban készült, felülmúlhatan munkaképességű

48", 54" és 60" széles vaskeretű gőzcséplőgépeket,

két szab. s kiváló fontosságú szerk. utasítással és pedig:
a) az új, maguk között négyzetű lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egymásra illesztett keményfa rudacsokból alkotott főrekrasta, mely által a főrekken 180-szor kevesebb szem megy veszendőbe;
b) a meghosszabbított rázó-asztal, mely a szalmának egy második kirázását eszközli s mialt a szalma közt 2 1/2-szer kevesebb mag marad vissza, mint az eddig ismert legjobb gőzcséplőgépeknél, mely eredmények a m. övári és kassai kísérleti állomások által számszerűleg hivatalosan konstátáltak. — Azonkívül ajánlom

2, 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű locomobi jaimat

hozzájuk tartozó páncezéses cséplőgépekkel, valamint mindennemű járgány-cséplőgépeket, Hollingsworth-szénagerblyéket, fűkaszókat arató gépeket és minden egyéb legjobbaknak bizonyult és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket leszállított árak mellett.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és érezőtödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

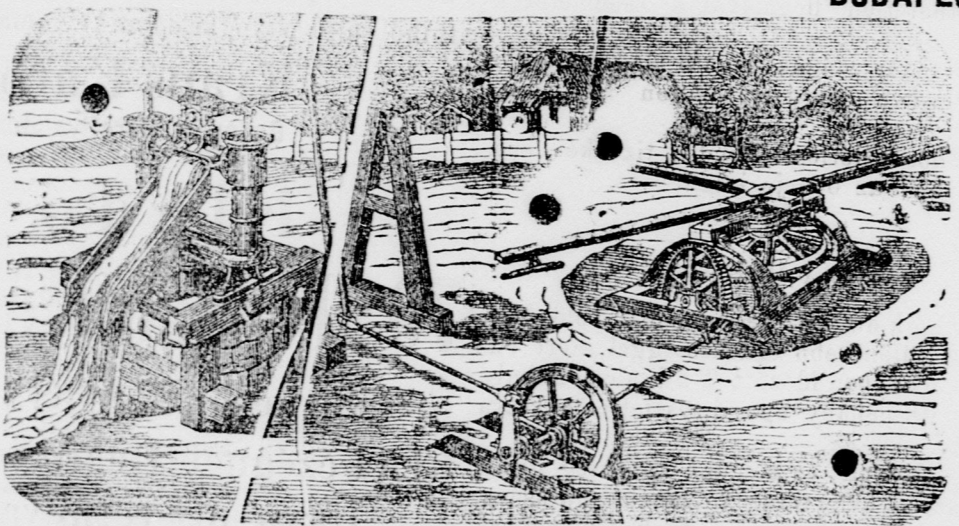
felszerelésére

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtérvezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Szerk
S. Sebő

Alföldi
val
minden

Démen

XV

tesz
kevés
azon
nem

Melléklet a „Debreczeni Ellenőr“ 82. számához.

Schvarcz Lázár

újjonnan berendezett és iparhatóságilag engedélyezett

ZÁLOG-KÖLCSÖN-ÜZLETE

hatvan-utca, 1565. sz. (pásti köz sarkán)

törvényileg meghatározott kamat mellett

 kölcsönt ad

bármily iparcikkre

árúkra és terményekre,

aranyra, ezüstre,

helybeli pénzüzetekbeli záloglevelekre,

viselt, de még jó karban levő

ruhaneműekre,

s minden tárgyra mely csak némileg is értéket képvisel.

Nyitva, mindennap (Szombat kivételével) d. e.
7-12 d. u. 1-7 óráig.

1937. Nyom. a „Debreczeni Ellenőr“ nyomdájában. 410.

ő z m a l o m

BUDAPESTEN tar.

gyűlésen megál.
l én életbe lép-tt
ási módzatokra
rek szerint.

100 kii	16.—
70 kigr.	15.—
70 kigr.	15.20
50 kigr.	14.60
50 kigr.	14.20
50 kigr.	13.60
50 kigr.	13.—
50 kigr.	12.20
50 kigr.	11.20
50 kigr.	10.80
50 kigr.	10.—
50 kigr.	9.20
50 kigr.	7.80
50 kigr.	6.40
50 kigr.	—
50 kigr.	3.40
50 kigr.	3.—

24.

képviseleje.

ellátott és fa-

kat,

atik; az ugyan-

illesztett ke-
em megy ve-

zli s miáltal a
eséplőgépeknél,
konstatáltattak.

nat

járógány-
ókat ara-
dásági gépeket

modern

re.

Á R.

hat
me
tov
nal
get
gor

ka

ne
mi
be
Eg

na

le
m

sz

a
az
el
m